

Prese un informācija

Eiropas Savienības Vispārējā tiesa
PAZIŅOJUMS PRESEI Nr. 116/21
Luksemburgā, 2021. gada 30. jūnijā

Spriedums lietā T-635/19
Fondazione Cassa di Risparmio di Pesaro u.c./Komisija

Itālijas iestāžu īstenotajā Banca delle Marche noregulējumā izšķirošā loma pēc būtības bija tās maksātnespējai

Komisija nav uzskatāma par atbildīgu tās glābšanas aizkavēšanā

Prasītāji bija akcionāri un subordinēto obligāciju turētāji bankā *Banca delle Marche*, kas bija *Regione Marche* (Markes reģions, Itālija) lielākā kredītiestāde.

Banca d'Italia (Itālijas Banka) 2012. gada 9. janvārī uzsvēra, ka attiecībā uz *Banca delle Marche* veiktajās pārbaudēs ir atklāti būtiski trūkumi iekšējās kontroles sistēmā, kas nenovēršami ietekmē tās “darījumus ar ievērojamu [...] kredītrisku un finanšu risku”. 2013. gada 15. oktobrī attiecībā uz *Banca delle Marche* tika piemērota ārkārtas pārvaldība, tādēļ ka tajā citastarp bija konstatēti “smagi [...] darbības traucējumi un pārkāpumi”.

2014. gada 10. oktobrī pēc pašas ierosmes uzsāktā iepriekšējā izskatīšanā attiecībā uz atbalsta intervenci, ko *Fondo interbancario di tutela dei depositi (FITD)* – Banku noguldījumu garantiju fonds, Itālija), tas ir, Itālijas noguldījumu garantiju sistēma, kura izveidota kā privāttiesisks banku konsorcijs, kas pārvalda to naudas līdzekļus, bija plānojis attiecībā uz citu Itālijā reģistrētu banku *Banca Tercas*¹ un attiecībā uz *Banca delle Marche*, Eiropas Komisija nosūtīja Itālijas iestādēm informācijas pieprasījumu, kurā uzsvēra – nevar tikt izslēgts, ka minētā interence ir uzskatāma par valsts atbalstu. Komisija norādīja, ka tad, ja *Banca d'Italia* plānotu atļaut šādu intervenci, Itālijas iestādes rīkotos pienācīgi, ja tās aplūkojamo pasākumu pirms tā apstiprināšanas paziņotu Komisijai².

Ar 2015. gada 21. augusta vēstuli, kurā runa bija par procedūru attiecībā uz *Banca delle Marche*, Komisija atgādināja par iespējamību, ka aplūkojamā interence ir uzskatāma par valsts atbalstu, un aicināja Itālijas iestādes tai sniegt attiecīgu atjauninātu informāciju un atteikties no jebkādu *FITD* pasākumu īstenošanas pirms to paziņošanas un attiecīga Komisijas lēmuma pieņemšanas.

2015. gada 8. oktobrī *FITD* noteica un apstiprināja *Banca delle Marche* otrā atbalsta intervences mēģinājuma pamatelementus un par to informēja *Banca d'Italia*.

Ar 2015. gada 19. novembra vēstuli Komisija vērsa Itālijas iestāžu uzmanību uz apstākli, ka uz noguldījumu garantiju sistēmas izmantošanu kādas bankas rekapitalizācijas nolūkā³ attiecas piemērojamie noteikumi valsts atbalsta jomā.

2015. gada 21. novembrī *Banca d'Italia* uzsāka noregulējuma procedūru, kuras projekts iepriekš tika paziņots Komisijai. Šajā projektā *Banca d'Italia* citastarp ir norādījusi uz to, ka nebija iespējams īstenot *FITD* veiktu *Banca delle Marche* rekapitalizāciju, jo trūka “iepriekšēja pozitīva Komisijas novērtējuma [...] par [šā darījuma] atbilstību [Savienības] noteikumiem valsts atbalsta jomā”.

¹ Skat. Tiesas 2021. gada 2. marta spriedumu Komisija/Itālija u.c., [C-425/19 P](#) (skat. arī [paziņojumu presei 30/21](#)).

² Atbilstoši LESD 108. panta 3. punkta prasībām.

³ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2014/49/ES (2014. gada 16. aprīlis) par noguldījumu garantiju sistēmām (OV 2014, L 173, 149. lpp.) 11. panta 3. punkts.

Uzskatīdami, ka Komisija, sniedzama prettiesiskus norādījumus Itālijas iestādēm, ir aizkavējusi *FITD* īstenotu *Banca delle Marche* glābšanu, izmantojot rekapitalizāciju, prasītāji cēla Eiropas Savienības Vispārējā tiesā prasību, kurā lūdza konstatēt un atzīt, ka ir iestājusies Savienības ārpuslīgumiskā atbildība. Prasītāji apgalvoja, ka Komisija ir aizkavējusi šādu glābšanu un ka līdz ar to Itālijas iestādes, pamatojoties uz Itālijas tiesību normām, ar kurām transponēta Direktīva 2014/59⁴, ir sākušas *Banca delle Marche* noregulējuma procedūru.

Vispārējā tiesa savā spriedumā noraida prasītāju prasību, jo tie nav pierādījuši faktisku cēloņsakarību starp apgalvoti prettiesisko Komisijas rīcību un apgalvotajiem zaudējumiem, un līdz ar to Savienības ārpuslīgumiskās atbildības iestāšanās nosacījumi nav izpildīti.

Vispārējās tiesas vērtējums

Vispirms Vispārējā tiesa atgādina, ka Savienības ārpuslīgumiskās atbildības iestāšanās⁵ ir atkarīga no tā, vai ir izpildīti visi nosacījumi, proti, tādas tiesību normas pietiekami būtiska pārkāpuma esamība, kuras mērķis ir piešķirt tiesības privātpersonām, zaudējumu esamība un cēloņsakarība starp akta autora pienākumu neizpildi un cietušajām personām nodarītajiem zaudējumiem. Pēdējais minētais nosacījums par cēloņsakarību attiecas uz pietiekami tiešas cēloņsakarības pastāvēšanu starp Savienības iestāžu rīcību un zaudējumiem, un šāda cēloņsakarība ir jāpierāda prasītājam, un pārmestajai rīcībai ir jābūt galvenajam zaudējumu cēlonim. Turklāt Savienības ārpuslīgumisko atbildību nevar uzskatīt par iestājušos, ja nav izpildīti visi nosacījumi, kuriem tādējādi ir pakļauts pienākums atlīdzināt zaudējumus, un līdz ar to pietiek ar to, ka nav izpildīts viens no šiem nosacījumiem, lai prasība būtu noraidāma.

Izvērtējot pietiekami tiešas cēloņsakarības esamības nosacījumu, Vispārējā tiesa noraida prasītāju argumentāciju, ka – būtībā – Komisijas vēstules un tās provizoriski formulētā nostāja, kuru rezultātā tika pieņemts *Banca delle Marche* noregulējuma lēmums, esot nosūtītas tādēļ, ka Komisija neesot ievērojusi jēdziena “atbalsts” nozīmi: tā esot nepareizi uzskatījusi, ka *FITD* intervence – lai gan runa ir par privāttiesību subjektu – ir uzskatāma par pasākumiem, kuri attiecināmi uz Itālijas valsti un kuros iesaistīti valsts līdzekļi. Vispārējā tiesa norāda, ka, lai gan **Komisija atgādināja Itālijas iestādēm par nepieciešamību iepriekš paziņot, bet vēl neīstenot eventuālus atbalsta pasākumus, tajā skaitā attiecībā uz šo banku, šīs vēstules un nostājas formulēšana neietver nekādu juridisku vērtējumu attiecībā uz jēdziena “atbalsts” kritērijiem. Tātad Komisija tajās nav paudusi nedz savu nostāju par kādu konkrētu pasākumu, nedz to, kā tieši tā interpretē jēdzienu “atbalsts”.** Līdz ar to Komisija nav nedz mudinājusi Itālijas iestādes bloķēt vai aizliegt eventuālu *FITD* intervenci attiecībā uz *Banca delle Marche*, nedz šajā ziņā izdarījusi spiedienu uz tām.

Šajā ziņā Vispārējā tiesa uzskata, ka **prasītāji nav atsaukušies uz lēmumu sākt formālu izmeklēšanas procedūru par *FITD* intervenci attiecībā uz *Banca Tercas*, kas tika pieņemts 2015. gada 27. februārī, kurā Komisija bija paudusi uzskatu, ka šī intervence atbilst kritērijiem par attiecināmību un valsts līdzekļiem.** Proti, atšķirībā no šiem atbalsta pasākumiem attiecībā uz *Banca Tercas* pirms *Banca delle Marche* noregulējuma lēmuma pieņemšanas nepastāvēja nedz projekts par stingru *FITD* intervenci attiecībā uz *Banca delle Marche*, nedz *Banca d'Italia* adresēts lūgums izsniegt atļauju šādam projektam, nedz šā projekta formāla paziņošana, nedz cits iemesls, kura dēļ Komisijai šajā nolūkā būtu jāsāk formāla izmeklēšanas procedūra. Vispārējā tiesa norāda, ka līdz ar to Komisijai šajā stadijā faktiski nebija iespējams pietiekami precīzi zināt, vai eventuāla *FITD* plānotā intervence attiecībā uz *Banca delle Marche* varēja atbilst valsts atbalsta kritērijiem.

Vispārējā tiesa uzsver, ka **izšķirošie elementi par labu šim lēmumam bija *Banca delle Marche* maksātnespēja, par ko liecināja zaudējumi kopumā 1,445 miljardu EUR apmērā un negatīvs**

⁴ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2014/59/ES (2014. gada 15. maijs), ar ko izveido kredītiestāžu un ieguldījumu brokeru sabiedrību atveseļošanas un noregulējuma režīmu un groza Padomes Direktīvu 82/891/EEK un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2001/24/EK, 2002/47/EK, 2004/25/EK, 2005/56/EK, 2007/36/EK, 2011/35/ES, 2012/30/ES un 2013/36/ES, un Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 1093/2010 un (ES) Nr. 648/2012 (OV 2014, L 173, 190. lpp.),

⁵ LESD 340. panta otrā daļa.

pašu kapitāls 1,432 miljardu EUR apmērā, kas uzrādīti 2015. gada 30. septembrī, kā arī apstākļi, ka ārkārtas pārvaldības procedūras laikā nebija iespējams konstatēt tādu privātā sektora intervenci, kas spētu atrisināt tās krīzes situāciju.

Turklāt pat vēl pirms Direktīvas 2014/59 transponēšanas Itālijas tiesībās, kas esot devusi iespēju veikt šādu atbalsta intervenci, *Banca delle Marche* ārkārtas komisāri darīja zināmu *Banca d'Italia* sagaidāmo maksājumu pārtraukšanas situāciju un puda bažas, ka, ņemot vērā tās finansiālo stāvokli, varētu nebūt iespējams laikus īstenot tās glābšanu. Vispārējā tiesa norāda, ka tas pats par sevi liecina par **FITD ātras intervences neiespējamību un tas tā ir neatkarīgi no eventuālas nepieciešamības to iepriekš paziņot Komisijai** ⁶.

Turklāt Vispārējā tiesa noraida prasītāju apgalvojumus, ka Komisijai pārmestā apgalvoti prettiesiskā rīcība esot aizkavējusi *Banca delle Marche* glābšanu un ka tā esot bijusi tiem radušos zaudējumu faktiskais un vienīgais iemesls. Vispārējā tiesa norāda – pat ja šai rīcībai ir bijusi loma pierādījumu iegūšanā, kas rosināja Itālijas iestādes lemt par šīs bankas noregulējumu, to **lēmums sākt *Banca delle Marche* noregulējuma procedūru, kurš tika pieņemts, īstenojot to funkcijas un rīcības brīvību, bija patstāvīgs un Komisijas attieksme to neietekmēja izšķirošā veidā, un tas būtībā bija balstīts uz to konstatējumu par šīs bankas maksātnespēju**, kas bija uzskatāma par šā noregulējuma galveno cēloni judikatūras izpratnē. Līdz ar to Vispārējā tiesa konstatē, ka prasītāji nav juridiski pietiekami pierādījuši to, ka bez apgalvoti prettiesiskās Komisijas rīcības FITD ar Itālijas iestāžu, konkrētāk, *Banca d'Italia*, piekrišanu 2015. gada novembrī faktiski būtu bijis spējīgs īstenot *Banca delle Marche* glābšanu.

ATGĀDINĀJUMS. Apelācijas sūdzību, kas attiecas tikai uz tiesību jautājumiem, par Vispārējās tiesas nolēmumu var iesniegt Tiesā divu mēnešu un desmit dienu laikā no nolēmuma paziņošanas brīža.

ATGĀDINĀJUMS. Atcelšanas prasības ir vērstas uz to, lai atceltu Savienības iestāžu tiesību aktus, kas ir pretrunā Savienības tiesībām. Konkrētos apstākļos dalībvalstīs, Eiropas iestādes un privātpersonas var celt atcelšanas prasību Tiesā vai Vispārējā tiesā. Ja prasība ir pamatota, tiesību akts tiek atcelts. Attiecīgajai iestādei ir jānovērš iespējamās nepilnības tiesiskajā regulējumā, kas radušās sakarā ar tiesību akta atcelšanu.

Neoficiāls dokuments plašsaziņas līdzekļu vajadzībām, kas Vispārējai tiesai nav saistošs.

Pilns [sprieduma teksts](#) tiek publicēts CURIA tīmekļvietnē pasludināšanas dienā.

Kontaktpersona presei: Gitte Stadler ☎ (+352) 4303 3127

⁶ LESD 108. panta 3. punkts.